

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 15, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, BIRŽELIS - JUNE 15, 1994

Nr. 115

Žinios iš Lietuvos - Elta

Lietuvoje paminėta Gedulo ir vilties diena

Vilnius, birželio 14 d. (Elta) - Antradienio rytą Naujojoje Vilnioje prie paminklo Genocido aukoms gėlių padėjo prezidentas Algirdas Brazauskas, Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, Seimo nariai, Vilniaus miesto vadovai. Taip pat buvo padėta gėlių ant geležinkelio bėgių, prie garvežio. Tokiais garvežiais traukiami pirmieji ešelono su tremtiniais iš Naujosios Vilnios 1940 birželio 14 d. pajudėjo į kančias ir mirtį.

Po to Respublikos prezidentas, Seimo pirmininkas ir ministras pirmininkas Nacionaliniame muziejuje apžiūrėjo Gedulo ir vilties diena skirtą parodą.

Vilniaus arkikatedroje bazilikoje Šv. Mišias už gyvus ir mirusius tremtinius aukos vyskupas Juozas Tunaitis, pamokslą sakė monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas. Po Mišių žmonės, nešdami Lietuvos, Estijos, Latvijos bei bažnytinės vėliavas ir gėles, Gedimino prospektu atėjo prie Genocido muziejaus, buvusio KGB rūmų. Čia, Aukų gatvėje prie statomo aukuro, prieš prasidedant minėjimui, būriavosi žmonės, skambėjo tremtinių dainos.

Penktą valandą po pietų vyko minėjimas prie geležinkelio bėgių Naujojoje Vilnioje, kuriame dalyvavo Vilniaus Tremtinių choras ir ansamblis „Lietuva“, kalbėjo politiniai kaliniai ir tremtiniai.

Vakare Operos ir baletų teatre skambėjo Antonin Dvoržak „Requiem“. Arkikatedroje Šv. Mišias aukos iš Romos grįžęs Marijonų vienuolijos vicegėnėrolas kunigas Vaclovas Aliulis.

Lietuvos vadovai reiškia užuojautą amb. Lozoraitis artimiesiems

Pirmadienį Vašingtone mirus Lietuvos ambasadoriui Italijai Stasiui Lozoraitiui, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pasiuntė užuojautos telegramą Danielai Lozoraitienei. Joje rašoma: „Stasio Lozoraitio vardas liks mūsų valstybės istorijoje kaip iškilus diplomato ir politiko, žmogaus, visą savo gyvenimą pašventusio kilniam Lietuvos Nepriklausomybės reikalui“.

Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius nusiuntė užuojautos telegramas Danielai Lozoraitienei bei amb. Stasio Lozoraitio broliui ambasadoriui prie Šventojo sosto ir Maltos ordino Kaziui Lozoraitiui.

JAV prezidentas Rygoje susitiks su Baltijos šalių prezidentais

Būsimą trijų Baltijos valstybių prezidentų susitikimą su Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentu Bill Clinton antradienį telefonu aptarė Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas ir Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis.

Baltųjų Rūmų išplatintame pranešime spaudai sakoma, kad JAV prezidentas Bill Clinton priėmė Latvijos prezidento G. Ulmanio kvietimą liepos 6 d. apsilankyti Rygoje ir susitikti su juo bei su Estijos ir Lietuvos prezidentais. Tai bus pirmasis istorijoje JAV prezidento vizitas į Baltijos valstybę.

Jo susitikimo su prezidentais metu numatyta aptarti ekonominę paramą besitęsiančioms reformoms ir prekybos bei investicijų Baltijos šalyse perspektyvas. Taip pat bus aptarti saugumo klausimai, tarp jų, susiję su Rusijos kariuomenės išvedimu iš šio regiono, taip pat Baltijos valstybių dalyvavimas „Bendradarbiavimo taikos labui“ programoje.

Lietuva įteikė „Partnerystės“ pristatymo dokumentą

Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys spaudos konferencijoje antradienį supažindino su praėjusią savaitę Istanbule, Turkijoje, vykusiu Šiaurės Atlanto Bendradarbiavimo Tarybos (NACC) pasitarimu. Prieš tai ketvirtadienį vyko dar vienas - 16 Šiaurės Atlanto gynybos organizacijos NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikimas.

Bendradarbiavimo Tarybos pasitarime dalyvavo 38 šalių atstovai ir stebėtojai iš Švedijos, Suomijos bei Slovėnijos. Min. Gylio teigimu, NATO sprendimai turėjo įtakos Bendradarbiavimo Tarybos darbiui. Vienų svarbiausių susitikimo akcentų ministras pavadino pranešimus, jog neturi būti naujų netikėtų Tarybos darbe. Pasitarimo dalyviai taip pat aptarė krizę Jugoslavijoje, konfliktus Kaukaze, Tadžikistane, padėtį Baltijos valstybėse, nebranduolinės ginkluotės Europoje klausimus.

Susitikime taip pat buvo svarstyti Rusijos kariuomenės iš Baltijos valstybių išvedimo ir tarpininkavimo palaikant taiką klausimai.

Užsienio ministro Povilo Gylio teigimu, jis pirmasis iš Baltijos valstybių atstovų įteikė programos „Partnerystės taikos labui“ pristatomąjį dokumentą Šiaurės Atlanto Tarybos generalinio sekretoriaus pavaduotojui Sergio Balanzino. Pasak ministro, jau yra įteikta 20 tokių dokumentų.

Gylis Istanbule taip pat diskutavo ir konsultavosi su Lenkijos, Ukrainos bei Moldovos užsienio reikalų ministrais.

Ketvirtadienį svarstys, ar Seimas pasitiki vyriausybe

Seimo narių grupė, surinkusi 29 parašus, pareiškė nepasitikėjimą Lietuvos vyriausybe. Priėmusi šį nepasitikėjimo dokumentą, Seimo vadovybė kreipėsi į vyriausybę, kad ji išdėstytų savo poziciją. Šį ketvirtadienį Seimo posėdyje bus svarstoma, ar Seimas pasitiki dabartine vyriausybe, ar ne. Prieš svarstymą apie tai pasisakė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Anot ministro pirmininko, dabartinės vyriausybės programos įgyvendinimas jau duoda rezultatų: infliacija stabilizuota, nėra realių gyventojų pajamų smukimo, kriminogeninė padėtis tam, vis labiau valdoma, mažėja bendras nusikalstamumo lygis. Tai bei išimties patvirtina visi užsienio ekspertai, užsienio valstybių ambasadoriai bei diplomatai, teigia A. Šleževičius. Jo nuomone, Lietuvos ekonominės politikos patikimumą rodo ir užsienio investicijos - vien per praėjusius metus gauta daugiau

A.A. Ambasadorius Stasys Lozoraitis
1924-1994

Genocido tyrimo centras ieško patalpų

Vilnius, birželio 7 d. (LR) - „Dabartinė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro padėtis, deja, yra nenormali“, sakė šio centro generalinis direktorius Vytautas Skuodis birželio 6 d. Seime įvykusioje spaudos konferencijoje.

Nors, pasak jo, formaliai centras pradėjo dirbti balandžio 21 d., kai buvo patvirtinti nuostatai ir priimti ir darbą centro institutų direktoriai, iki šiol nepavyksta įvykdyti ankstesnio Genocido ir rezistencijos tyrimo centro reorganizacijos.

Jo darbuotojai, Skuodžio teigimu, savavališkai užėmė buvusio KGB pastatą, neįsileidžia ten vyriausybės sudarytos komisijos narių, trukdo jiems vykdyti savo pareigas.

„Vyriausybė kol kas vengia imtis griežtesnių priemonių prieš anarchizmo apraiškas organizatorių“ teigė Skuodis, tuo pat metu pažymėdamas, jog valdžios delsimas spręsti centro problemą veikia valdžios nenaudai.

investicijų negu prieš ankstesnius trejus metus.

Norint pastūmėti ekonomiką į priekį, teigia A. Šleževičius, svarbiausia yra didinti Lietuvos bankų finansinį pajėgumą, nes jie nepajėgūs priimti pakankamai kreditų, jų trūksta ir tai didina šios kreditų metinės palūkanas. Lietuvoje palūkanų procentai šiuo metu yra didžiausi iš Baltijos šalių - Estijoje palūkanos sudaro 20%-25%, Latvijoje - 30%-45%, pas mus - 70%-80%.

Ministro pirmininko nuomone, taip pat reikėtų paspartinti valstybinio turto privatizaciją ir išdalijimą, pradėti kapitalo koncentraciją, didinti gamybos našumą, tobulinti mokesčių valstybei bei spręsti problemas, kurių yra kontroliuojant Lietuvos sienas, gerinant muitinių darbą ir reguliuojant ekonominius santykius su mūsų kaimynais.

Kita vertus, jis sakė, jog centro darbuotojai nelabai jaudinasi dėl to, kad negali patekti į šiai institucijai skirtas patalpas.

Pasak Vytauto Skuodžio, vyriausybė jau yra numatiusi kitas patalpas, į kurias galėtų persikelti centro darbuotojai.

Dauguma nežino už ką balsuotų

Vilnius, birželio 9 d. (AGEP) - Sociologų duomenimis, 57% Lietuvos gyventojų nežino už kokią partiją balsuotų. Pernai buvo neapsisprendę tik 45%.

Apklausoje duomenys rodo, kad dešinėsios partijos gautų tiek pat balsų kiek ir LDDP kartu su Socialdemokratais. Labai sunku spėti, į kurią pusę pakryptų neapsisprendusieji. Tėvynės Sąjunga yra populiariausia didžiausios Lietuvos miestuose - ten ji viena surinktų tiek pat balsų kiek ir LDDP.

LDDP tebeišlieka populiariai kaimė, ją remia 60% kitataučių. Krintant LDDP populiarumui, dešiniųjų populiarumas tačiau nekyla - iš kairiųjų pusės palankių dešiniams atsiran- da nedaug.

JAV ekspertai tirs Nemuno potvynius

Vilnius, birželio 3 d. (Elta) - Birželio 6 d. į Lietuvą iš JAV atvyksta Pensilvanijos valstijos Nacionalinės Gvardijos pasirengimo nelaimėms ir reagavimo į jas operacijų ekspertų grupė. Ekspertai iš Amerikos lankysis Civilinės saugos departamente bei jo padalinuose.

Birželio 7 d. numatoma išvykti į Šilutę. Kartu su Šilutės ekstremalių situacijų komisija Pensilvanijos Nacionalinės Gvardijos ekspertai analizuos duomenis apie šių metų potvynį Nemuno žemupyje bei suteiktą pagalbą, aptars prognozes. Ekspertų vizitas truks penkias dienas.

Mirė amb. Stasys Lozoraitis

Vašingtonas, birželio 14 d. -

Lietuvos ambasadorius Italijoje Stasys Lozoraitis mirė birželio 13 d., 12:55 val. po pietų Vašingtone, po neilgos ligos, atvykęs čia gydytis. Paskutines gyvenimo valandas su juo praleido jo žmona Daniela. Šeimos pageidavimu, jo laidotuvės bus privačios. Birželio 17 d. Nekalto Prasidėjimo vienuolyno koplyčioje, Putnam, CT, bus laidotuvių Mišios, po kurių ambasadoriaus palaikai bus palaidoti Nekalto Prasidėjimo seserų „Dangaus vartų“ kapinėse.

Gimęs 1924 m. rugpjūčio 2 d. Berlyne, mokėsi Marijos Pečauskaitės gimnazijoje Kaune. Romoje baigęs Vokiečių gimnaziją, 1943 m. pradėjo dirbti Lietuvos pasiuntinybėje prie Šventojo Sosto (nuo 1947 m. attaché, nuo 1964 m. pirmasis sekretorius). 1944-1948 m. studijavo Romos universiteto Teisės fakultete. Nuo 1970 m. birželio 15 d. - Lietuvos atstovas prie Šventojo sosto. 1983 m. lapkričio mėnesį jis buvo paskirtas Lietuvos reikalų patikėtinu - chargé d'affaires - Lietuvos Pasiuntinybėje Vašingtone, pasilikdamas ir toliau Lietuvos atstovu prie Šv. Sosto pareigose. 1991 m. rugsėjo 6 d. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio buvo paskirtas Lietuvos ambasadorium Jungtinėms Amerikos Valstijoms, o 1993 rudenį - Lietuvos ambasado-

rium Italijoje.

Visą savo gyvenimą skyręs diplomatinio ir visuomeninio darbu puoselėti nepriklausomos Lietuvos viltį, ambasadorius Stasys Lozoraitis iškilo kaip nenykstančios, žėruojančios laisvės trokštančių lietuvių simbolis ypač po to, kai buvo paskirtas de jure nepriklausomos Lietuvos reikalų patikėtinu Vašingtone 1983 metais. Tuo metu Lietuvoje šeimininkavo okupanto išauginta valdininkų karta ir atrodė, kad Lietuva jau niekuomet nebebus laisva. Savo tvirta viltimi Lietuvos laisvę ir nepailstamu darbu, puoselėjant draugiškumą Lietuvai tarptautinėje bendruomenėje, Stasys Lozoraitis padėjo pamatus Lietuvos nepriklausomybės tarptautiniam pripažinimui 1991 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais. Stasys Lozoraitis pademons-

travo tikėjimą Lietuvos demokratiška ateitimi, priimdamas Lietuvos vadovybės kvietimą kandidatuoti į prezidentus 1993 m. pradžioje. Rinkiminės kampanijos metu parodė nepaprastą energingumą ir aukštą demokratinių politinių kultūringumą, kai kampanijos metu jis buvo oponentų net nuožmiai šmeižiamas ir puolamas. Po rinkimų sugrįžęs į ambasadoriaus pareigas Vašingtone jis ir toliau nuosirdžiai bendradarbiavo su demokratiškai išrinktais Lietuvos vairą perėmusiais savo oponentais ir Lietuvos gerove dar kartą pastatė aukščiau savo ambicijas, kai atsisakė bet kokios jo gerbėjų siūlomos protesto akcijos, ji paskyrus Lietuvos ambasadorium Italijoje.

Lietuva liūdi netekusi gyvo Lietuvos demokratiškos ateities simboliu, bet Stasys Lozoraitis savo nesavanaudišku pasiaukojimu ir pasišventimu Lietuvai liks jai švyturiumi į tą ateitį, kurios jis jai visu savo gyvenimu siekė.

Indėlių kompensavimas nebūtinai kels infliaciją

Vilnius, birželio 3 d. (LR) -

JAV bankininkas Antanas Grina parašė laišką „Lietuvos rytui“, atsakydamas į Gedimino Vagnoriaus nusiurbtąjį jo teigimu, kad Lietuvos gyventojų santaupų kompensavimas sukeltų infliaciją. Grina rašo, kad „Lietuvos rytė“ spausdintame Vagnoriaus straipsnyje (kurio turinį perdavė birželio 9 d. „Drauge“ - Red.) „daug tvirtinimų, bet kai kurie, mano supratimu, teisingi, o kai kurie - ne“.

„Sutinku“, rašo Grina, „kad indeksavus arba pervedus liksus valstybės turtą ir jį pardavus už šią paaugstintą kainą vidaus rinkoje, gauti pinigai, panaudojami gyventojų indėliams kompensuoti, infliacijos nekeltų“. Toliau rašydamas jis tačiau paaiškina kodėl jis sakė, kad santaupų kompensavimas sukels infliaciją. „Jei valstybės turtas parduodamas užsienio pirkėjams, šie importuota pinigų masė, atsidūrusi vietinių gyventojų rankose, taptų infliacinė, kaip ir užsienio valiutos iplaukos pagal lito susiejimo įstatymą, jei jų nepadengtų vietinės gamybos augimas“.

„Yra ir daugiau būdų. Išmokėjimas indėlininkams valstybės turto akcijomis arba ilgalaikiais valstybės lėšomis suteiktų žmonėms galimybę juos parduoti rinkoje - pagal rinkos vertę. Valstybės lėšai būtų dengiami valstybei pardavus jos laikomą turtą“.

„Vienas iš svarbiausių neat-sakytų klausimų diskusijose dėl indeksavimo - tai likusio valstybės turto vertė. Esu tikras, kad šiuo atveju negalime remtis vertės koeficientais, o turėtume įvertinti šiuos turto objektus realizuojama rinkos verte. Pavyzdžiui, kiek verta minėta „Naftos“ įmonė Vakarų investuotojų (Rytų investuotojai pagal įstatymo projektą atmetami), jei žandieną jos žaliavos gaunamos tik iš nepatikimų Rytų, o jos produkcija į Vakarus išvežama sunkiai ir neefektyviai?“

Piketavo Vilniaus kelininkai

Vilnius, birželio 9 d. (AGEP) - Į Gedimino prospektą su savo kelių taisymo technika buvo suvažiuavę Vilniaus kelių taisytojai. Pikete prie Vyriausybės rūmų jie reikalavo sumokėti už atliktus darbus. Vilniaus savivaldybė skolinga 3,5 milijono litų ir tų pinigų nesumoka jau trys mėnesiai.

Šiais metais Vilniaus gatvės visiškai netaisomos. Naktį lempos nešviečia pusėje miesto. Vyriausybė nusprendė sudaryti komisiją, kuri įvertintų kelių būklę. Del šalto klimato kelius galima taisyti tik vasaros mėnesiais. Skubiai nesiėmus jų tvarkyti, sekanti pavasarių tektų nutraukti autobusų eismą keliose pagrindinėse gatvėse. Kitose miestuose padėtis nėra tokia sudėtinga.

Vyriausybės sprendimu, Vilniaus savivaldybei paliekama tik 9% surinktų mokesčių, o Kaunui - 80%.

KALENDORIUS

Birželio 15 d.: Vitas, Jolanta, Tanvilas, Bergailė. Sovietų Sąjunga okupuoją Lietuvą 1940 metais. Lietuvos Gedulo ir vilties diena.

Birželio 16 d.: Julita, Benas, Tolminas, Jūra.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS VYRIAUSIA SKAUTININKĖ PRANEŠA

Mielos sesės,

Vasaros stovyklos Lietuvoje

Sveikinu su artėjančia vasara. Linkiu smagiai ir saugiai praleisti stovyklavimo dienas skautiškoje dvasioje. Žinodama, kad daug skautiško jaunimo vyksta į Lietuvą šią vasarą dalyvauti šokių ir dainų šventėje bei Jaunimo Kongrese, noriu palinkėti saugios kelionės ir, jei yra sėsių žadančių dalyvauti stovyklose Lietuvoje, su gražiu skautišku elgesiu atstovauti LSS Seserijai. Čia primenu, kad jokia sesė nėra įgaliota kalbėti Seserijos vardu. LSS laikosi neutraliai susikaldymo reikalu Lietuvoje.

Pranešimai:

Liko nedidelis kiekis „Seserija 75“ ir JS marškinėlių, kuriuos galima įsigyti pas Seserijos išdininę dovanoms skautams Lietuvoje. Marškinėlių kaina 2 dol.

Kai kurie vienetai dar nesutvarkė nario mokesčio – vienetų registracijos. Prašau vienetų vadovus atkreipti dėmesį į šį reikalą ir ko greičiausiai prisijungti Seserijos išdininkei. GELEŽINIS ĮSTATAS: Skautė sąžiningai atlieka visas savo pareigas.

Jauniausiųjų Skautių sk. vedėja, ps. Rasa Karvelienė surinko medžiagą ir paruošė vadovėlių „Liepsnelių ir Giliukų vadovams“. Turinys: Veikla vienetui; Stovykloje; Darbeliai; Formos; Piesiniai spalvavimai; Žaidimai; Dainelės; Iškylos ir JS programa. Vadovėlis maždaug 400 puslapių. Vienetai, kurie turi Liepsnelių ir Giliukų skiltį ar draugove gali užsisakyti šį vadovėlį pas sesę Rasą.

Europos Rajono vasaros stovykla vyks liepos 30 - rugpjūčio 6 d. Lietuvių sodyboje, Headley Park, Hampshire, tuoj po Jaunimo Kongreso antrosios dalies, kuri įvyks Britanijoje. Sesė Vida Gasperienė – Seserijos atstovė ir brolių Jaras Alkis – Rajono vadas tikisi skautaujančio jaunimo iš užjūrio.

Vadovėlių sąskrydis vyks Toronte 1994 m. spalio 22-23 d. Patalpas sąskrydžiui, nakvynei ir maisto rūpinasi „Šatrijos“ ir „Rambynų“ tuntai. Registracijos lapai ir programa išsiunčiami gale vasaros. Pažymėkite šias datas kalendoriuje. Prašau vienetų vadovus, kartu su vadovėmis, sąskrydyje dalyvauti.

Sesė Onutė Šarakauskaitė praneša, kad Lietuvoje šią vasarą vyks šios trys stovyklos Žemaitijos krašto – Palangoje, Kauno krašto ir Pietų krašto – Žervynuose. Pietų krašto 5-ji stovykla vyks birželio 22-29 d. Stovyklos viršininkas – Vidmantas Striokas, komendantai – Juozas Žemaitis ir J. Aleknavičius. Skautiškos programos vadovė – Ona Šarakauskaitė, ūkio dalies vedėja – Marytė Tenzegolskienė, laužavedės – Nomedė Bepiršytė, Regina Dilienė, medicina – Aleknavičienė.

Su geriausiais skautiškais linkėjimais.

Budėkime!

vs Birutė Banaitienė
LSS Vyriausia Skautininkė

LSS SKAUCIŲ SESERIJS VADIJA 1994 – 1995 M.

vs Birutė Banaitienė – Vyriausia skautininkė, 84 Margaret Road, Abington, MA 02351. Tel. 617-871-1517.

s. Valentina Čepienė, VS pavaduotoja, 57 Edgemere Road, Quincy, MA 02169. Tel. 617-472-4956.

vs fil Meilė Mickienė, sekretorė 5938 Veranda Drive, Springfield, VA 22152. Tel. 703-569-5370.

vs Irena Markevičienė, išdininė, 17 Agate Ave., Worcester, MA 01604. Tel. 508-799-5469.

s. Aldona Pintsch, Atlanto raj. atstovė, 139 High Crest Drive, West Milford, NJ 07480. Tel. 201-838-9150.

s. Rasa Statkuvienė, 53 The Boulevard, North Balwyn, Vic. 3104, AUSTRALIA. Tel. 3/859-9160.

s. Vida Gasperienė, Europos raj. atstovė, 107 Harlaxton Drive, Lenton, Nottingham NG7 1JD ENGLAND. Tel. 060/241/8706.

ps. Jūratė Batūrienė, Kanados raj. atstovė, 1 Burkston Place, Etobicoke, Ont. M9B 3E4. CANADA. Tel. 416-239-4721.

ps. Eugenija Bacevičienė, Pietų Amerikos raj. atstovė, Rua Pedro de Godoi 396, Sao

Motinos dienos minėjimo Omahoje ruošėjos ir paskaitininkė. Iš k. – „Neries“ ir „Vino Kudirkos“ tunto tuntininkė vs Irena Lileikienė, vyr. sk. sl. Aušrelė Sakalaite, paskaitininkė iš Čikagos jvs Birutė Vindašienė, vs Gražina Reskevičienė ir ps. Gailutė Reskevičiūtė Watson.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS OMAHOJE

Omahos skautės jau daugelį metų ruošia visuomenišką Motinos dienos minėjimą. Šiame minėjime gegužės 8 d. buvo pradėtas 10 val. šv. Mišiomis, kurių metu išskirtinai gražiai giedojo parapijos choras. (Pažymėtina, kad chore dalyvauja ir mūsų gražiabalsės sesės). Ispūdingai skambėjo

Schuberto „Ave Maria“, atliekama solistės Kristinos Jonykaitės – Bertch.

Po pamaldų parapijos salėje susirinko netikėtai daug svečių. „Neries“ ir „Vino Kudirkos“ tunto tuntininkė vs Irena Lileikienė pasveikino gausią publiką ir pakvietė visus susikaupimo minute pagerbti mirusias motinas. Po to supažindino su paskaitininkė – visuomenininkė vs. Birutė Vindašienė iš Čikagos. Paskaitininkė savo kalboje gražiai sugretino mūsų brangias motinas su mūsų visų motina tėvyne Lietuva, pateikdama jausmingų ištraukų ir iš poeto Bernardo Brazdžionio rinkinio apie lietuvių motiną, jos meilę vaikui ir tėvynei. Paskaita buvo puiki. Gaila, kad minėjime dalyvavę kitataučiai negalėjo suprasti jos grožio ir prasmės.

Po paskaitos, trumpos pertraukėlės metu, tuntininkė Irena Lileikienė pravedė dainas, kurias visi noriai ir pakilia nuotaika dainavo. Dainos nutruko į sceną subėgus maziems šokėjams. Tai antros ir trečios kartos mišrių šeimų atžalynas, pasipuošę gražiais tautiniais drabužėliais. Maloniam visų nustebimui maziųjų (nemokantys lietuvių kalbos), labai gražiai tardami, lietuviškai padainavo „Pučia vėjas, neša laivą“ ir rūpestingai

Knygyno vedėja, 210 South Oak, Westmont, IL 60559. Tel. 708-964-4364.

vs Vida Jankauskienė, Skautininkų ir Židinių sk. vedėja, 8414 89th Street, Woodhaven, NY 11421. Tel. 718-849-2260.

js fil Milda Arlauskienė, Jūrų skautių sk. vedėja, 4005 Shores Court, Arlington, TX 76016. Tel. 817-478-4614.

ps. Aldona Lingertaitienė, – Vyr. skautių sk. vedėja, 43 Maple Street, Milton, MA 02186. Tel. 617-698-8436.

vs Giedrė Stankūnienė, Prit. skautių sk. vedėja, 329 Cognewaugh Road, Cos Cob, Ct 06807. Tel. 203-661-2654.

s. Jūratė Neimaniienė, skautių sk. vedėja, 5 Northold Court, Toronto, Ont. M9A 3B1, CANADA. Tel. 416-231-8350.

ps. Laima Rupinskienė, Jaun. skautių sk. vedėja, 441 Colfax Ave., Clarendon Hills, IL 60514. Tel. 708-887-0189.

ps. Rasa Karvelienė, Jauniausiųjų skautių sk. vedėja, 960 Whitegate Court, Northville, MI 48167. Tel. 810-380-1363.

vs fil Gilanda Matonienė, „Gintaro“ vadovių mokyklos vedėja, 2 Jackson Circle, Ocean, NJ 07712. Tel. 908-922-1296.

CLEVELANDO TUNTŲ SUEIGA GAMTOJE

Clevelando „Neringos“ ir „Pilėnų“ tuntai pirmadienį, birželio 6 d. pavakari suvažiavo sueigon gamtoje – North Chagrin draustinėje, Paupio giraitėje (River Grove). Jaunosios sesutės ir broliukai raportavo vadovams apie atvykusius vienetus. Nuaidėjo giraitėje Tautos himnas, „Neringos“ tunto skautės Nida Degėsytė ir Saulutė Tamošiūnaitė bei jaunesnioji skautė Viktutė Stungytė davė įžodžius. Iš „Neringos“ tunto isakymų sužinojom apie skautių pažangą 1993/94 metais – vienos išlaikė patyrimo laipsnių egzaminus ir gausus būrelis jų įsigijo skautiškas specialybes. „Aušrinės“ draugovės skautės – Venta Civinskaitė, Laura Rukšėnaitė ir Veronika Taraškaitė buvo pakeltos į paskaitininkės laipsnį. Jų draugininkės paskaitininkė Virginija Juodišytė-Rubinskis šį pavasarį buvo pakelta į skautininkės laipsnį. Ateina nauja vadovė – vyresnioji skautė Aurelija Jucaitienė tapo paskirta vyresniųjų skautių „Gabijs“ draugovės draugininke. Pasveikintos visos sesės dėl pažangos tunte, o vadovėms išreikšta padėka už darbštumą. Pabaigoje pusvalandis buvo

STOVYKLOS

„Gintaro“ ir „Ažuolo“ vadovų, jų mokykla – Rako stovyklavietėje, Custer, Mich., liepos 30 - rugpjūčio 6 d.

Atlanto raj. – rugpjūčio 13-21 d. BSA Camp Resolute, Bolton, MA.

Kanados raj. – „Romuvoje“ rugpjūčio 7 - 21 d.; Montrealyje – „30 Baltijos stovykla“ – liepos 30 - rugpjūčio 14 d.

Ramiojo vandenyno raj. – liepos 30 - rugpjūčio 15 d. „Rambynų“ stovyklavietėje.

Vidurio raj. – rugpjūčio 3 - 13 d. Rako stovyklavietėje, Custer, Mich.

Toronto „Rambynų“ ir „Šatrijos“ tuntai stovykla, „Romuvoje“ rugpjūčio 7-20 d.

pašoko „Pasėjau kanapę“. Programos paruošimu rūpinosi „Aušros“ grupės šokių vadovė skautininkė Gražina Reskevičienė, talkinama Marytės Starkevičiūtės – Legget. Programos paruošėjoms malonus atpildas buvo gražūs jų darbo rezultatai. Po minėjimo visi dalyviai buvo pavaišinti kava ir saldumynais.

J. Povilaitienė

SVEIKINAM NAUJA PROFESIONALA

Skautas vytyas Vydas Matonis 1993 m. gegužės 20 d. bakalauro laipsniu (Bachelor of Science Landscape Architecture) baigė Temple universitetą, Ambler, PA. Broliu Vydas yra DLK Šarūno draugovės narys. Yra baigęs New Jersey Dr. Vinco Kudirkos vardo liuanistinę mokyklą. Šiuo metu dirba Galbal Landscape, Inc., Ambler, PA., kraštovaizdžio projektavimo/planuotojo pareigose. Broliui Vydui linkime sėkmės įdomioje profesijoje.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitlytoje adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiumi. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

skirtas lauželiui, kurį pravedė sesė Virginija. Skambėjo giraitės viršūnėmis skautiškos dainos ir šūktai, džiaugtasi sponstanškais vaidinimėliais. Sueiga užbaigta tradicine – „Ateina naktis“... Šioje sueigoje, apart tėvėlių ir svečių, sulaukta ir gamtos atstovų – meškėnai iš giraitės subego tebeti skautiškus pokštus.

G. Juškėnas

Rugsėjo 30 d. - spalio 1 ir 2 d. – ASS Metinė šventė Lietuvių centre, Lemonte.

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybe vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų gydymas
5540 S. Pulaski Rd., tel. 312-585-2802
Pirm. antr. penkt. 9 v.r.-3 v.p.p.
ketv. 10 v.r.-7 v.v. trečd.
šešt. 10 v.r. – 2 v.p.p.
Sustarimo nereikia trečd. ir šešt.
Sumokama po vizito

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams suvokiamas dantis už
preinamą kainą. Pacientai primami
absoluciai punktualiai. Susitarimai
(kalbėti angliskai) Tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURG
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p.-7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
trečd. užsąjta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6999 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ PUSLIES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2806
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirm. 2 v.p.p.-7 v.v. antr. 9 v.r.-12 v.v.
ketv. 12-4 v.p.p. penkt. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 432-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, priklaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts. Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLIES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybe – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

LSS Vyriausia skautininkė v.s. Birutė Banaitienė (II eil. trečia iš kairės) vieši pas Clevelando skautininkes.

Nuotr. VI. Bacevičiaus

VILTIES IR GEDULO DIENA

ARKIVYSK. AUDRYS J. BAČKIS

Būna suaktyvė linksmos, būna liūdnos, tačiau ši suaktyvė, susidedanti iš dviejų dalių: Gedulo ir Vilties, — mums tarsi primena, kad ten, kur kančia, yra ir prasmė; kur auka, yra ir jos vaisiai; kur mirtis, — prisikėlė.

Jeigu nebūtų audrų, vargų ir skausmo, kažin ar būtų didvyrių ir šventųjų? Ar mokėtume būti tvirti ir ištvermingi?

Tačiau ar ne per daug mūsų tautai teko patirti išmėginimų? — turbūt ne vienam kyla klausimas. Tik ar nuo to tauta tapo šventesnė ir ištvermingesnė?

Tai, kad mes visi esame laisvi, kad kalbame lietuviškai ir galime melstis savo šventovėse, liudija, kad aukos ir kančios nebuvo beprasmiškos. Susibūriame visi kartu — prisimenantys, vertinantys, dovanojantys, — ir mūsų atminimas, malda, dovanojimas beldžiasi į dangų, primindamas Viešpatį apie žiauriai kančią, kurią patyrė mūsų tauta tą siaubingą birželį, kai mūsų tėvai ir seneliai, be jokios kaltės, vien todėl, kad mylėjo savo žemę ir Tėvynę, sugražindamos mums tuos, buvo ištremti į nebūtį. Šiandien

mums sunku suprasti, iš kur jie sėmėsi jėgų ištverti, nepalūžti.

Ne vienas tremtinys pasakoja, kad tą lemtingą momentą, kai per kelias valandas buvo liepta susikrauti savo daiktus ir pasirošti kelionei, skausmo sugelėta širdimi ir neklusniomis rankomis vartydami savo praeitį uždirbtus daiktus, nežinojo, ką iš jų išsirinkti. Vieno neužmiršo — kryželio ir rožančiaus.

Kryžius ir rožančius — neatskiriami lietuvių draugai. Auka ir Dievo Motinos globa lydo mūsų tėvus ir protėvius per istorijos audras ir negandas. Aukų kryžių kalneliai ir pakele Rūpintojėliai, liudydami svečiams iš viso pasaulio: čia gyvena tauta, kuri nepalūžo po jai tekusiomis išmėginimais, nes rėmėsi kryžiumi, nes stovėjo po juo kartu su Kristaus Motina Marija. Už gyvybę jai buvo brangiau prasmė, tikėjimas, meilė ir viltis.

Ir šandien, kai mūsų rankose ir kapuose suvirpa gedulo žvakutės, primindamos ir mūsų tėvus, sugražindamos mums tuos, kurių kaulai liko gulėti šaltoje

Sibiro žemėje, ar mylinčių rankų pargabenti ilsi si po gimtuosiu Tėviškės berželiu, neužmirškime, kas padėjo mūsų tremtiniams ištverti tas, į amžinybę pavirtusias, dienas, mėnesius, metus...

Svetimoje žemėje tekėjo ir keitėsi sunkios tremtinių dienos. Svetimi krantai, laikinas, šaltas būstas, laikinas gyvenimas ir didelis skausmas širdyje, begalinis savųjų ir Tėvynės ilgesys. Ir vis tik tai buvo kažkas pastovus: jų tikėjimo, meilės ir vilties pradžia ir pabaiga. Buvo dieviškos Akys, kurios kiauurai mato žmogaus sąžinę ir rodo krančią, kryptį, atlygį. Ir buvo Amžinojo Tėvo namai, į kuriuos susirinkim visi Vakare, tada, kai bus paskutinis Vakarasis... Budinti dangaus Tėvo meilė neleido prarasti vilties sugrįžti į namus, į savo Tėvynę, pas savo artimuosius. Jie neturėjo savo šventovių, bet Dievas buvo giliai giliai jų širdyje ir taip artai, neatskiriamai suaugęs.

Tik su Dievu širdyje imanoma ištverti tremties pragarą ir išlikti žmogumi. Mylėti kitą žmogų, kai aplink siaučia neapykanta, nušluostyti kito ašaras, kai pačiam jos byra, atiduoti paskutinį duonos kąsnį, kai pats merdi badu, guosti kaimyną, kai pačiam iš skausmo stingsta kraujas gyslose ir — pagaliau — nekeikti, ir net dovanoti, savo kankintojams — ar tai nėra dieviškas žygdarbis. Šie mūsų broliai ir sesės buvo panašūs į Kristų ant kryžiaus, kuris, pats būdamas be jokios kaltės, aukojosi, kentėjo, mirė, atleido savo budeliams, kad mes visi turėtume galimybę gyventi, kad galėtume tęsti Dievo kūrybą žemėje ir būti jo draugais.

Šiandien tolimoje Sibiro žemėje iškyla didingi kryžiai, o Tėvynėje virpa žvakių liepsnos — vilties simbolis. Dievas — mūsų viltis — buvo tremtinių Guodėjas ir Palaikytojas svetimoje krašte.

Viltis teikė jėgų nepalūžti aukos kelyje. Ji padėjo nenuleisti rankų ir nesugrūbti širdžių nuo nesvetingo tėvynainių susitikimo namuose. Ji vertė imtis darbo ir viską pradėti iš naujo.

Kaip labai šiandien mums visiems reikia šios krikščioniškos vilties, kad nepalūžtume, kad mūsų iškandintų širdys nepasiduotų neapykantai, kad nekristume į nusivylimą. Ilgai lauktoji ir iškovotoji laisvė šiandien neatrodo tokia graži ir geidžiama kaip tikėjimėms. Tad ko mums trūksta?

Kai Šv. Rašto Jozue, pralaimėjus mūšį prie Hai, prašė Dievo pagalbos, Viešpats atsakė: „Eik pas savo tautą.

Pašalinkit pikta iš savo tarpo. Tada aš atėjau ir būsiu kartu su jumis“ (Iz 1, 16-18).

Šiandien mes turime daug šventovių, tačiau ar gyvena mūsų širdyse Dievas? Ar ne per daug tarp mūsų yra pyktio, nepasitikėjimo vienas kitu, apkalbų, pavydo? Ar nestinga mums broliškos meilės? Mes šaukiame Dievo pagalbos Lietuvai, o Viešpats prabyla į mūsų sąžinę: „Nusiaplaukite ir nusivalykite, tada ateikite ir kalbėkitės su manimi“ (Iz 1, 16-18). Neužmirškime, kad visos pastangos naudingos, siekiant įtvirtinti Lietuvoje tikrą laisvę, bet visų svarbiausia yra pašalinti iš savo tarpo blogį. Ne kitų blogi, o kiekvieno mūsų. Ar viską padariau, kad kitiems būtų lengviau, šviesiau, linksniau gyventi šalia manęs?

Ant mūsų tautos kankinių kapų Sibire ir Lietuvoje nėra paminklų, nėra skambių užrašų, bet iš kapų jie prabyla ir amžiais prabilis į kiekvieną lietuvi: „Atsiminkite, dėl Lietuvos laisvės mes žuovėme! Ją tad branginkite, dėl jos aukokites!“

Prisimenam mūsų išvežtuosius. Jaučiam jų išgyventas kančias. Įvertinam jų sudėtą aukas. Rūpinkimės būti verti mūsų tautos patirtų kančių. Darykime visa, ką pajėgiame, kad praeities ir dabartinės kančios nebūtų veltui. Mūsų broliai kentėjo ir kenčia, aukojosi ir aukojasi, kad Lietuva būtų gyva ir laisva. Ji turi būti gyva. Kreipkimės visa širdimi į Viešpatį, prašydami jo pagalbos ir globos mūsų kraštui. Tik į jo gailestingas rankas sudejė savo tautos likimą būsimie ramūs jos ateitimi.

LAIŠKAS IŠ KAUNO

Jau treji metai, kai skaitau ilgus laiškus iš Kauno, rašytus buvusio Utenos gimnazijos klasiės draugo Romualdo, kuris, man keliaujant fronto ugnyje ir nežinia, pasiliko raudonajame tvane skėstančioje tėviškoje.

Isijungęs į partizaninę kovą, joje neilgai dalyvavo. Išdavikui atvedus sribus prie bunkerio, kuriame ir jis buvo, vyko aršios kautynės. Jis sužeistas pakliuvo į NKVD rankas. Tardymai ir kankinimai jo tvirtos valios nepalaužė. Po „viešnagės“ kalėjimuose Romualdas atsidūrė Sibiro tremtyje, uranijaus kasyklose, kurios buvo skirtos mirtininkams. Tačiau laimingu būdu visa tai ištverė ir po Stalino mirties sugrįžo į Lietuvą uranijaus suėstais plaučiais, kaip antros (dabar pirmos) grupės invalidas, su tremtinio pensija, iš kurios išgyventi labai sunku. Pasiūsti aprangos bei

maisto siuntiniai jo šeimai daug padėjo, tačiau sveikatai palaikyti jam svarbiausi buvo „Centrum“ vitaminai, aspirinas ir širdies stiprinimo vaistai. Man Romualdas atsidėjo ilgais, idomiais laiškais.

Aplankiau jį Kaune 1992 m. ir įsitikinau, kad silpname kūne gali būti labai stipri dvasia ir blavus protas. Tas atsispindi jo laiškuose, kur jis rašo: „I tavo klausimus kodėl dabar Lietuvoje nesiekiami suformuoti aiškių, tikslų įstatymų dėl teisės saugos, gynybos, technologijos pertvarkymo, dėl švietimo, dėl mokesčių, kurie visus labai slegia, dėl denacionalizacijos, privatizacijos ir kodėl Tautuvos Saugumo komiteto pirmininkas yra buvęs sribas, — paaiškinti jums, mūsų gyvenimo nepažįstantiems, — labai sunku. Visa tai ir dar daug ką galima suprasti tik taip: privesti mūsų valstybę prie ekonominio žlugimo, kad iškamuota tauta balsuotų už prisijungimą prie Rusijos. Siekiama ir taip vadinamo „sprogimo“, gaisro, kad galima būtų pasikviesti „gaisrininkus“ iš Maskvos. Stalinas yra pasakęs: „Jei sugebėsime sunaikinti bent vienos kartos tautinę savigarbą ir patriotizmą, mes būsimie nužudę tautą“. Ko nesėjo Stalinas, tęsė jo partija. Valstybėje liko mažai dorų žmonių, nepražėmė protais ir nepardutojoms sąžinėms. Dar ir šiandien girdėti balsų, kad „Amerikos balsas“ suvarė mus kvailius į miškus. Tenka tokiems aiškinti, priminti, kad 1940-41 m. surinko visus radijo aparatus, kad „Amerikos balsas“ pasigirdo tik 1951 metais. Dar vis sakoma, kad žemės ūkį sugriovė Landsbergis, o iš tikrųjų 1940 m. sovietai ir pokario metų smogikai bei kolektyvizacija ir pagaliau melioracija tą atliko.

Ne labai linksmas likimas ištiko ir mūsų planetos vandens atsargas. Gyventojų skaičiai nuolat didėjant, mažėja ir vanduo, kuriuo tuos gyventojus reikia aprūpinti. Juo labiau, kad daugelis vis nesupranta pavojaus. Miestai plečiasi net ten, kur kiekvienas vandens lašas turi būti „importuojamas“ iš kitur, o žmonės vandenį be atodairos eikvoja nereikšmingiems dalykams, lyg nebūtų rytojaus.

Šiuo atveju ir gamtos „kompiuteriai“ kartais pradeda prastai veikti. Tuomet dideliems raišavonorių laiko priešais. Sausio įvykių bei aukų kaltininkai tie, kurie kalbėjo, kad reikia laisvę ginti, o ne tie, kurie žudė. Jie žudė nekaltus žmones ir anais partizaninių kovų laikais, persirengę partizanų uniformomis.

Ir gamtos gėrybės gali išsibaigti

Gamtos jėgos nuo žmogaus pastangų nepriklauso. Kiekvieną rytą pateka saulė (net jeigu per debesų dangą jos nematome), kiekvieną vakarą nusileižia. Šaltis, karštis, vėjas, metų laikai — viskas, rodos, sukasi pagal tiksliai nustatytą tvarką. Žmogui belieka tik prisitaikyti prie nuolatinių gamtos kaitos, kai kada pasisaugoti siautėjančių elementų, bet visuomet naudotis begalinėmis gėrybėmis, kurios jį šioje planetoje supa.

Kadaise buvo tikima, kad tos gėrybės yra neišsemiamos. Tiesa, net mokslo žmonės kadaise tikėjo, kad Žemė yra plokščia, o Saulė sukasi aplink Žemę, kuri yra Visatos centras... Gamtos dovanos buvo naudojamos, net piktnaudžiamos, niekam neprileidžiant, kad jų gali vieną dieną pritrūkti. Tik prieš porą dešimtmečių rimčiau susirūpinę gamtos sauga, ekologija, taršos problemomis ir pavojingų chemikalų tinkamu sandėliavimu, kad jie nepatektų į požeminio vandens atsargas.

Vanduo ir saulė — kiekvienai Žemės gyvybei reikalingiausi elementai. Tačiau per žmogaus neapdairumą ir arogantišką įsitikinimą, kad visa sutvėrta tik jo patogumui, net saulės spinduliai, užuot skleidę gyvybę, suplojęs ozono sluoksniai, pradėjo jai kenkti.

Ozono sluoksnio plonėjimu jau rūpinasi daugelis industrių ir labiau išsivystusių kraštų, bet žala ilgai, o galbūt ir niekuomet, nebus atitaisyta.

Nelabai linksmas likimas ištiko ir mūsų planetos vandens atsargas. Gyventojų skaičiai nuolat didėjant, mažėja ir vanduo, kuriuo tuos gyventojus reikia aprūpinti. Juo labiau, kad daugelis vis nesupranta pavojaus. Miestai plečiasi net ten, kur kiekvienas vandens lašas turi būti „importuojamas“ iš kitur, o žmonės vandenį be atodairos eikvoja nereikšmingiems dalykams, lyg nebūtų rytojaus.

Šiuo atveju ir gamtos „kompiuteriai“ kartais pradeda prastai veikti. Tuomet dideliems rai-

dėmis pirmuosiuose puslapiuose pasirodo antraštės: sausra!

O sausras, atrodo, yra vis dažnesnis reiškinys mūsų planetoje. Jos paskui save tempia bėdą, vargą, net karus ir ligų epidemijas. Šiais metais daugelis pasaulio vietų (galbūt daugiau negu bet kuomet anksčiau) kaip tik kenčia nuo sausrų. Suminėkime tik keletą.

Birželio pradžioje sausra Puerto Rico krašte pasiekė kritiškas proporcijas. Net tos šalies kardinolas Luis Aponte Martinez ragino visų tikybų tautiečius melsti Dievą lietaus. Gegužės mėnesį rytinėje Ugandoje ir kitose Pietų Afrikos tautos sausra sukėlė bėdą, o tą patį mėnesį Kinijos sostinė pirmą kartą po 16 mėnesių sausras gavo šiek tiek lietaus (nors tai nesumažino vandens trūkumus ir griežtą jo normavimą). Balandžio mėn. sausra kamavo Naująją Zelandiją, Australiją, Pakistaną, Kiniją, Ruandą, Etiopiją, Mongoliją, o dar anksčiau — Turkiją, Tailandą, Tanzaniją, Keniją, Vietnamą. Jungtines Arabų valstybes ir daug kitų šalių.

Sausros kankinamuose kraštuose dvasininkai, karaliai, diktatoriai, demokratiškai rinkti tautos vadai, suprastami, kad jokios kitos išeities nėra, kviečia ir ragina savo žmones kreiptis į Aukštesnę Galybę, kad atsiųstų lietaus. Prisimename, Lietuvoje buvo įprasta sakyti, jog ir volungės meldžia lietaus, šaukdamos: „Dieve, duok lietaus.“

Net šiame krašte dažnai girdime nusiskundimų, kad čia ar ten jau sausra. Šį pavasarį ypatingai nukentėjo Vidurio vakarų valstijos. Dėl sausras pasėliai nedygo, o ir išdygę — skudo arba nudžiūvo. Tik paskutinėmis dienomis pagaliau susirinko kiek trūkstas lietaus debesys ir pagirdė ištroškusią žemę.

Kartais beveik galima manyti, kad gamta — ir jos tikrasis Valdytojas — „tyčia pastato žmogų į jam prideramą vietą“, nedideliu nukrypimu nuo įprastinės normos sukeliant daug kentėjimų bei rūpesčių.

mis.”

Tai yra tikras Lietuvos kovų ir kančių dar gyvo dalyvio liudijimas. Gaila, kad jis nepateko į tų kovų ir kančių istorijos pirmąjį tomą.

Br. Juodelis

PARTIZANO MOTINA

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

(Liūdna, bet tikra vasaros vidurdienio istorija.)

3

— Butrimienė, neik arčiau, — sušuko dar vienas balsas, bet jau buvo per vėlu. Moteris prisitartin prie minios, kuri jai praskynė kelią. Ji ėjo tvirtu žingsniu, su aukštai iškelta galva. Jos veidas buvo mirtinai išbalęs, lūpos tvirtai suspaustos ir rankos sukryžiuotos ties krūtine. Buvo aišku, kad Vilkiškio įvykių gandas ją pasiekė. Gandas neturi nei kojų, nei sparnų, bet jis keliauja greičiau už žaibą, kaip kokia pikta dvasia, kurios nestabdo nei laikas, nei nuotolis.

Pamačiusi uniformuotus enkavedistus ir ginkluotus sargybinius šalia šarvuotų, Butrimienė sustojo. Jos dailus veidas buvo kaip iš marmuro iškaltas, ir jos tamsūs plaukai, dailiai subangavę virš baltos kaktos, darė ją panašią į vidur-

amžių meno klasikų sukurtą Madoną. Tie, kurie buvo arti jos, bandė ją sustabdyti ir nuo jos akių paslėpti jos sūnaus iškinktą lavoną. Lietuviško kraujo balsas stipresnis už baimę... Butrimienė sustojo šalia pulkininko, kurio akys vis dar buvo įbestos į laikrodį, bet jos akys buvo nukreiptos į Alekso lavoną.

— O kas jūs būsit? Ar turit dokumentus? — susierzinęs Butrimienę paklausė pulkininkas, kai jos šėšelis krito ties jo kojomis.

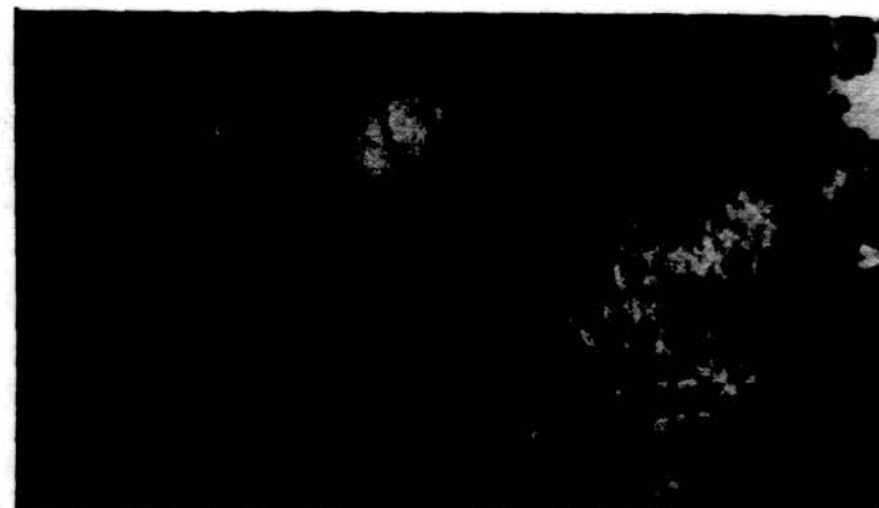
— Ji ne iš šito krašto. Mes jos niekas nepažįstam, — vietoj Butrimienės atsakė pagyvenęs ūkio darbininkas. Jo drąsa įkvėpė kitus. Visų galvos pakilo ir visų akys įsmigo į pulkininką, kuris nutarė nebekreipti dėmesio į tą išblykusią moterį. Dar viena užsispyrusi, kvaila lietuvė.

— Užtenka gaisinti brangų laiką, draugai. Dabar pradėsime imti įkaitus. Ką jūs į tai pasakysite? Štai, šita jauna, šviesiaplaukė vyrą, — atkišęs revolverį, jis prisitartin prie dailiai apsidrėžusio, jauno artelės buhalterio. Minia sudejavo, subangavo, bet bejeigiškai sustyro ir traukėsi iš kelio pulkininkui, kuris paliko stovintį Butrimienę. Jaunojo buhalterio įdegęs veidas staiga pasidarė pelenų spalvos, siaubo pripildytas akys išsiplėtė.

— Eime, — pulkininkas įsakmiai mostelėjo šalia artimiausio šarvuotio stovintiems sargybiniams. Jie pradėjo artintis, nešini žvangančiomis grandinėmis.

— Aš nekaltas! Ko jūs iš manęs norite? Aš esu darbo žmogus ir nepažįstu to lavono. — Buhalterio lūpos virpėjo ir skruostais riedėjo ašaros. Vienas iš sargybinių suėmė jo rankas ir su dideliu triukšmu jas supančijo.

— Tai tik pirmas. Toliau seks daugiau. O dabar vaikų eilė, — sadietiskiai sušuko pulkininkas, ieškodamas akimis Antanuko,

Majoras Milašius — Ronis, Vakarų srities vadas. Žuvo 1949 metais vasarą Kalnienų valsčiuje.

kuris slėpėsi už močiutės prijuostės skverno, bet jo kojos matėsi iš tolo. — Ir taip tęsime toliau, kol paaiškės negyvo bandito tapatybė, kurio lavonas jums visiems neša nemetį.

— Sustokit! Dėl Dievo meilės, sustokit! Ką jūs darote? — skardus moteriškas balsas nuaidėjo virš minios. Butrimienė pastūmė žmones, kurie ją buvo apsupę, ir šoktelėjo į aikštės vidurį. Laikydama baltą lininę skarelę, ji prisitartin prie lavono, atsiklaupė ant grindinio ir švelniai pirštu galais palietė savo mirusio sūnaus kaktą. Su-

Jos žodžiai nuaidėjo virš įkai-tusio grindinio, ataidėjo kiekvienoje širdyje ir net keliom sekundėm suparalizavo brutaliausios kankintojus. Ji dar kartą pasilenkė, pabučiavo savo sūnaus šaltą kaktą ir be ašarų kreipėsi į pulkininką:

— Paleiskit tą nekaltą jaunuolį. Užtenka beprasmiškų aukų. Aš esu jūsų valioje, pulkininke. Čia guli mano nužudytas sūnus, Aleksas Butrimas. Paleiskit įkaitą. Aš taip pat tvirtinu, kad čia niekas nei manęs, nei mano sūnaus nepažįsta.

Netrukus švelnus vasaros vėjelis skraidinėjo virš ištuštėjusios, tylios aikštės. Su dideliu triukšmu šarvuotai paliko miestą, nudundėjo dulktu vieškeliu. Ir lavono nebebuvo, tik balta kruvina vėjo blaškoma skarelė plazdėno virš grindinio akmenų. Minia išsiskirstė tyliai, grįžo į savo darbus, bet nejučia, siaube išnokusią tylą staiga sukrėtė artimoje pamiškėje nuaidėję šūviai...

Be žodžių visi suprato, koks buvo Butrimienės likimas, kai

(Pabaiga)

54 GREAT DOCTORS:

INTERNAL MEDICINE

Ashraf Ahmed, M.D.
2842 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-9000
(708) 484-5554

Robert J. Andina, M.D.
6250 South Archer
Chicago, IL 60638
(312) 581-8400

Waldo J. Arteaga, M.D.
1841 West 47th Street
Chicago, IL 60609
(312) 927-5524
(708) 484-5554

Mohamad Atassi, M.D.
5160 S. Pulaski Road
Suite 101
Chicago, IL 60632
(312) 585-1555

Vijay Bajaj, M.D.
2434 West 71st Street
Chicago, IL 60629
(312) 434-5849

10401 South Roberts Road
Palos Hills, IL 60456
(708) 598-4430

Mohamed S. Dahodwala, M.D.
3830 W. 95th Street
Evergreen Park, IL 60642
(708) 425-1812

811 W. Wellington
Chicago, IL 60657
(312) 477-1922

Parakrama DeSilva, M.D.
4248 West 63rd Street
Chicago, IL 60629-5037
(312) 585-4900

Evelyn Diaz, M.D.
SouthWest Medical Center
5334 West 65th Street
Chicago, IL 60638
(312) 471-8800

Juan F. Diaz, M.D.
3830 W. 95th Street
Evergreen Park, IL 60642
(708) 425-1812

811 W. Wellington
Chicago, IL 60657
(312) 477-1922

Nicholas Difilippo, M.D.
9500 South 50th Court
Oak Lawn, IL 60453
(708) 424-6450

George W. Ferenzi, M.D.
9050 West 81st Street
Justice, IL 60458
(708) 496-0206

Chia M. Huang, M.D.
4255 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 735-4885

Richard Izewski, M.D.
Midway Medical Center
5257 South Cicero Avenue
Chicago, IL 60632
(312) 471-7040

Mercedita C. Jacob-Tan, M.D.
Nexus Medical S.C.
1852 West 35th Street
Chicago, IL 60609
(312) 523-1127

Algirdas Kavaliunas, M.D.
5540 South Pulaski Road
Chicago, IL 60629
(312) 585-2802

Raj Kumar Khurana, M.D.
4455 South Kedzie Avenue
Chicago, IL 60632
(312) 523-0400

John A. Kowalski, M.D.
4033 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 284-6300

Roman O. Kozycyk, M.D.
6222 South Pulaski Road
Chicago, IL 60629
(312) 581-5276

Surender Lal, M.D.
7722 S. Kedzie
Chicago, IL 60652
(312) 434-2123

25 West Chicago Avenue
Chicago, IL 60610
(312) 829-4224

Woo Y. Lee, M.D.
4255 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 581-6622

Martin S. Lindenberger, M.D.
Southwest Physicians
4033 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 284-6300

Dennis E. Malecki, M.D.
8700 West 95th
Hickory Hills, IL 60457
(708) 430-2400

A. K. Mathew, M.D.
4455 South Kedzie
Chicago, IL 60632
(312) 523-0400

3527 West Roosevelt
Chicago, IL 60624
(312) 762-0440
(708) 749-5516

Vidas Nemickas, M.D.
7722 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60652
(312) 471-3300

Prisco I. Olaya, M.D.
3848 West 63rd Street
Chicago, IL 60629
(312) 581-8080

Jayantibhai Patel, M.D.
6441 S. Pulaski Road,
Suite 211
Chicago, IL 60629
(312) 581-7441

6738 West Cermak Road
Berwyn, IL 60402
(708) 749-2331

Pitu G. Punjabi, M.D.
6158 South Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 767-0100

326 E. Burlington Road
Riverside, IL 60546
(708) 447-6568

Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7427

Francisco J. Randin, M.D.
7101 West Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 586-6555
(312) 471-0202

Raymond Reich, M.D.
6745 West 63rd Street
Chicago, IL 60638
(312) 586-2032

Gregorio Rosenstein, M.D.
6158 South Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 767-0100

326 E. Burlington Road
Riverside, IL 60546
(708) 447-6568

Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7427

Prem Rupani, M.D.
6326 South Ashland
Chicago, IL 60636
(312) 778-8600

3232 West 55th Street
Chicago, IL 60632
(312) 471-3600
(708) 795-2867

Jehangir Sethna, M.D.
One Capital Court Bldg.
9401 S. Pulaski Road
Suite 101-102
Evergreen Park, IL 60642
(708) 636-8088
(312) 471-0202

Simeon A. Sevandal, M.D.
3232 West 55th Street
Chicago, IL 60632
(312) 471-3600
(312) 802-2262

B. G. Shreenivas, M.D.
3107 West 71st Street
Chicago, IL 60629
(312) 776-6446

Sheldon J. Slodki, M.D.
3830 W. 95th Street
Evergreen Park, IL 60642
(708) 425-1812

811 W. Wellington
Chicago, IL 60657
(312) 477-1922

Nancy Streitmatter, M.D.
Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7070

Sivaramaprasad Tummala, M.D.
6132 South Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
(312) 436-7700

Venkata S. Vedam, M.D.
2751 W. 51st Street
Chicago, IL 60629
(312) 434-5759

Raghu Vollala, M.D.
6158 Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 767-2461

PEDIATRICS

Naila Aziz, M.D.
Holy Cross Hospital
2701 W. 68th Street
Chicago, IL 60629
(312) 471-7425

Bernadette Espiritu, M.D.
Pediatric Center of Chicago, Ltd.
2408-10 W. Cermak Road
Chicago, IL 60608
(312) 579-0133

Mary Rosales, M.D.
Pediatric Center of Chicago, Ltd.
2408-10 W. Cermak Road
Chicago, IL 60608
(312) 579-0133

FAMILY PRACTICE

Khalid F. Ahmed, M.D.
6457 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 581-7300

Evelyn G. Basco, M.D.
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
(312) 737-8818

3900 West Madison
Chicago, IL 60624
(312) 533-3441

Jacob Bernstein, M.D.
6158 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 735-8100
(708) 677-6484

Anthony Bozzano, M.D.
6449 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 735-3456

John Caserta, M.D.
9830 S. Ridgeland
Chicago Ridge, IL 60415
(708) 346-0367

Rogelio N. Liboon, M.D.
1937 West 35th Street
Chicago, IL 60609
(312) 523-8014

4401 South Fairfield
Chicago, IL 60632
(312) 523-8014

Ramiro Mercado, M.D.
4150 W. 55th
Chicago, IL 60632
(312) 884-3400

Leon Y. Que, M.D.
6959 South Pulaski
Chicago, IL 60629
(312) 476-3114
(312) 776-7474

Erlinda B. Siwa, M.D.
4254-58 West 55th Street
Chicago, IL 60632
(312) 767-0606
(312) 767-4232
(312) 767-3268

Bernard L. Slusinski, D.O.
6508 West Archer Avenue
Chicago, IL 60638
(312) 586-5454
(312) 797-1694

Frederick T. Tan, M.D.
1852 West 35th Street
Chicago, IL 60609
(312) 523-1127

Elmer L. Washington, M.D.
Beverly Family Medical Center
10311 South Western
Chicago, IL 60652
(312) 918-7549

6 GREAT PLANS:

**Health Direct, Inc. ■ Share Health Plan of Illinois ■ Chicago HMO Ltd.
Humana Health Care Plans ■ Capp Care ■ Rush Prudential Health Plans**

Pasirinkite sau šeimos gydytoją iš Šv. Kryžiaus ligoninės Gydytojų sąjungos.

Pasinaudokite apylinkės gydytojų rūpestingu patarnavimu. Šie Šv. Kryžiaus ligoninės gydytojai priklauso virš minėtoms sveikatos priežiūros grupėms. Jei jau priklausote vienai iš šių grupių, arba turite kitą sveikatos draudimą, bet jums reikia šeimos gydytojo, pažvelkit į mūsų

rekomenduojamų gyd. sąrašą. Nustebsite pamatę, kad jūsų apylinkėje, arti namų, yra aukštos kvalifikacijos gydytojų, kurie jums patarnaus per jūsų apdraudą. Taip pat pravartu žinoti, kad Šv. Kryžiaus ligoninė yra viena iš 5% geriausiai pacientus aptarnaujančių ligoninių. Paskambinkite gydytojui, kurio kabinetas arčiausiai jūsų namų. Arba, jei norite patarimo ir pilno sąrašo, skambinkite:

(312)471-8611

Holy Cross Physician Association
2701 W. 68th St. • Chicago, IL 60629

Holy Cross Hospital is Sponsored by the Sisters of St. Casimir

LIETUVOJE PASIŽVALGIUS

MIKAS JURGAITIS

Prasidėjus pavasariui, praleidus gana nemalonių klimatinų pasikeitimų, žmonių nuotaika paprastai gerėja, pradeda daryti pasirusimai ir planavimas kelionėms, ekskursijoms, apsilankymams.

Išėjimo tarpe nemažas skaičius lankytojų ir aktyvių dalyvių ruošiasi kelionei į tėvynę ir į Dainų, šokių šventę. Ne vienas pagalvos, ką gi iš tikro dabar išvysime ten, nuvykę. Miestų vaizdai patrauks dėmesį nemažai skaičiumi puošių krautuvų, perpildytų importuotomis prekėmis, daug jau naujų, gerai apsirengusių žmonių, gyvas automobilių judėjimas, nemažai gana gerų restoranų, nakvinių užėigų ir verslo firmų reklamų.

Nesinorėtų tikėti, jog tik truputį praskleidus tą paviršių, pasirodo visai kas kita. Kai kurie spaudoje pasirodę statistiniai duomenys rodo, jog Lietuvos šiuo metu gamybinė produkcija stovi paskutinėje vietoje Europoje.

Tenka pasinaudoti dabartinio Lietuvos ambasadoriaus duomenimis šio laikraščio straipsnyje „Valstybės reikšmė tautai“ (Nr. 45). Nurodoma, jog 1993 metų trijų ketvirčių bendras vidinis produktas (BVP) sudarė 1,998 bil. dol. interpoliuojant visam

1993 m. laikotarpiui, tas būtų 2,67 bil. dol. Palyginimo tikslu, padalinus kiekvienam gyventojui, tektų 700 dol.

Iš Rytų Europos kraštų paskutinėje vietoje stovinčiai Albanijai bendras vidinis produktas (BVP) yra 1,200 dol., Rumunijai 3,100 dol., Lenkijai 4,300, Čekijai, Slovakijai 7,700, Bulgarijai 5,300, Vengrijai 5,700, Vakarų Europos šalims: Ispanijai 12,400 dol., Italijai 16,700, Suomijai 16,200, Danijai 17,700, Švedijai 17,200 Prancūzijai 18,300 dol. Dauguma tų duomenų yra iš 1991 metų, o 1993 metams jie būtų truputį aukštesni.

Tame pačiame straipsnyje prognozuojamas 1994 metų augimas 1,2%, padidinant Lietuvos BVP iki 710 dol.

Šiek tiek vilčių krašto ekonominiui augimui teiktų egzistuojanti šešėlinė pramonė, kurios apimtį, kai kurių šaltinių spėjimais, gali sudaryti net daugiau kaip 0,5 mil. gamintojų. Antra vertus tokia pat pramonė egzistuoja ir kituose Rytų Europos kraštuose, kas pakeltų atitinkamai ir jų BVP rodiklį.

Kai kas galėtų pagalvoti, jog toks palyginimas nėra realus buvusiems komunistiniams

kraštams, kur viskas buvo planuojama Maskvoje. Tačiau šiuo metu oficialiai to jau nebėra ir žaliavų bei gaminių kainos priartina prie pasaulinės rinkos kainų, tuo tik dar stipriau parąškinant milžinišką dirbančio asmens perkamosios galios skirtumą, lyginant su geriau stovinčiais kraštais.

Lietuvoje žemės ūkio srityje susiduriama tiesiog su paradoksiniais reiškiniais. Kai žemės ūkio darbuotojų atlyginimas yra tik 3%-4% Vakarų Europos kraštų, tų kraštų žemės ūkio produktai importuojami, konkuruojant kainų atžvilgiu su vietiniais produktais. Utenos „Mėsos“ bendrovė vasario mėnesį pirkė Rumunijoje ir Vokietijoje 150 tonų kiaulienos.

Krašte, kur jau prieš 60 metų buvo žemės ūkio produktų perteklius, atsiranda reikalingas išvežti savo artimiesiems, persiunčiant jiems maistui siuntinius. Didelis procentas gyventojų atsidūrė ne tik ant skurdo, bet ir bado ribos.

Šių dienų rinkos kainomis, vienam asmeniui sudaryti minimalų 2,000 kalorijų dienos racioną reikia bent 100 litų mėnesiui. Kas belieka pragyvenimui asmeniui, turinčiam šeimą ir uždirbančiam vidutiniškai 200 litų, jeigu dviejų kambarių buto išlaikymas irgi kainuoja 100 litų mėnesiui?

Vyriausybės atstovai, kaltinami ūkininkų sąjungos už visišką jais nesirūpinimą, sako vargstantiems žmonėms, jog jų asmeninis sugebėjimas, atsakomybė tautai būtų svarbus veiksnys pagerinti žemės ūkį. Lazda turi du galus ir lygiai tas pats, tik dar didesniu mastu, pagal jų atsakomybę, galioja ir tiems atstovams.

Koks yra bendras ūkininkų požiūris Lietuvos vaizdas, daugiausia sukurtas sribų, uoliai tarnavusių didžiai tėvynei, su naikinant arba ištremiant didelę dalį buvusių ūkininkų ir išgriaunant jų sodybas.

Gyvenviečių namai su nedideliais sklypais, mažučiai žemės gabalėliai, vadinami kolektyviniais sodais su negyvenamais pastateliais, atsitolinusiais karta dešimtimis kilometrų nuo Cabrini tipo daugiaaukščių butų, kuriuose gyvena jų savininkai; didžiuliai kolektyvų plotai (pvz., 4,5 km x 4,5 km 2000 ha), kurių atskiros dalys taip pat 10-20 km nuo juose dirbančių žmonių gyvenamos vietos. Kur ne kur tarpe tų plotų pastebimos išskylančios sodybos.

Nurodoma, jog šiuo metu jau yra 112,000 ūkininkų, apdirbančių 30% žemės. Jie turėtų būti daugiausia „popieriniai“ ūkininkai, nes pastebima tik labai mažas skaičius sodybų. Nei vienas ūkis nebus našus, jeigu jis neturės tikro savininko — pabrėžiama — tikro.

Ūkinio prisikėlimo vilčių teikia vis tik nemažai dar blaiviai galvojančių Lietuvos žmonių.

Tenka paminėti vieną iš tokių, vadovaujantį palyginti sėkmingai Krokialaukio žemės ūkio bendrovei, bet neperandantį kritiško žvilgsnio ir numatantį ateities perspektyvas. Stai jo pasisakymas („Respublika“, I. 18): „Nors ūkyje viskas nusipirkta žmonių, nėra nei kapeikos valdiško turto, bet požiūris išlikęs senas — žmonės tebevegia, darbų nepadaro iki galo, jei nei iš paskos, geria, nesilaiko nustatytos darbo tvar-

kos... Darbas ūkyje velkasi it nuvartytas kuinas. Todėl visos vadovo pastangos, visi raginimai dirbti daugiau, spartiau, geriau sukelia tik juoką... ūkį galima gelbėti tik tapus savininku. Tik tuomet užsienis norės reikalų turėti, derėtis, eiti bendron rizikon... Kartoju, tokie kaip mūsų ūkiai ateities neturi. Jei būčiau tikras savininkas, bendrovę išsų performuočiau“.

Tos mintys yra kartu ir atsakymas vis dar apie didingą kolūkių praeitį mąstantiems ir didelių ūkių rėmėjams.

„Iškelti avai Amžinybės nesugrįžtami —
Palikai mūsų širdyse nepamirštami“...

PENKERIŲ METŲ
MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
Muz. ZIGMO
SNARSKIO

mirusio 1989 m. birželio 17 d.

Šią liūdą sukaktį minint, šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno koplyčioje, Putnam, CT birželio 19 d. ir Šv. Kazimiero bažnyčioje, Worcester, Mass.

Tebūna prisimintas a. a. Zigmąs artimųjų ir pažįstamųjų maldose.

Žmona Danutė, sūnūs: Romas su Shoran, Vytas su Donna.

A.†A.
FAUSTINAI MACKEVIČIENEI

mirus, jos vyrui prof. MEČIUI MACKEVIČIUI ir artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Irena ir Mečys Šilkaičiai
Genė ir Adolfas Armaliai

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmadlenais nuo 1 iki 2 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadlenais girdimos nuo 12 v. iki 1 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908-753-5636.

DRAUGAS, trečiadienis, 1994 m. birželio mėn. 15 d.

Kolegai

A.†A.

Agr. BRONIUI GAIŽAUSKUI

mirus, liūdime ir reiškiamė nuodirdžią užuojautą žmonai KLEOFAI, seserėčiai IRENAI, pusbroliams KAVALIŪNAMS su šeimomis ir visiems artimiesiems.

Elena ir Petras Daliniai
Bronė ir Stasys Juozapavičiai
Julija ir Juozas Navakai
Marija Polteraitienė
Ona ir Jonas Pupininkai
Pranas Zelba

A.†A.

agr. BRONIUI GAIŽAUSKUI

mirus, jo žmonai KLEOFAI, visiems giminėms bei artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Joana ir Jonas Krutuliai

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

1 bedrm. apt., vic. 66 St. & St. Louis; heat incld. \$415 mo. + 1 mo. security. No appliances.
Tel. 312-239-0855

IEŠKO DARBO

Iš Lietuvos, 43 m. moteris ieško bet kokio darbo.
Tel. 708-636-5190.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8854
(312) 581-8854

ELEKTROS

[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

IMEX AMERICA, INC.

8404 S. Oketo Ave.,
Bridgeview, IL 60455
Nuomoja automobilius Lietuvoje, siūnia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą
Tel. 708-430-2119
Fax. 708-430-3152
Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.—5 v.v.

REAL ESTATE

GREIT
PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

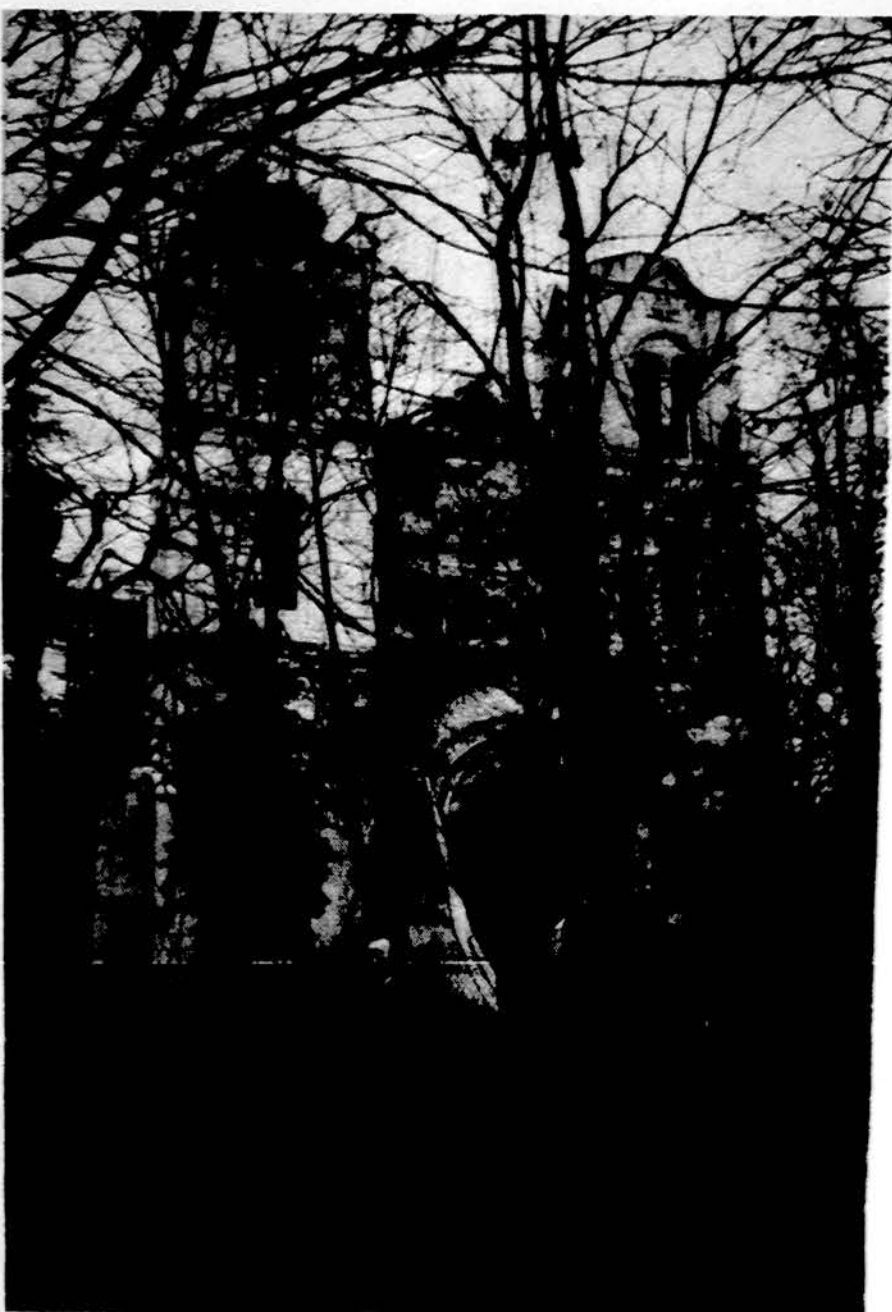
RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriur FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Vilniuje pigiai parduodamas 2 kamb. butas su baldais (arba be jų). Skambinti į Toronto, tel. 1-416-768-0644.

HELP WANTED

MAIL PROCESSOR
Executive Mailing Service. One Executive Plaza, Pease Hills, IL 60465
Machine Operators to process mail. Benefits. Salary: \$4.70 — 5.00/hr. plus bonus/hour. Contact: in person.

Vilkaviškio katedros statyba vis dar tebevyksta. Netrukus bus keliamos varinės bokštų viršūnės.

atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

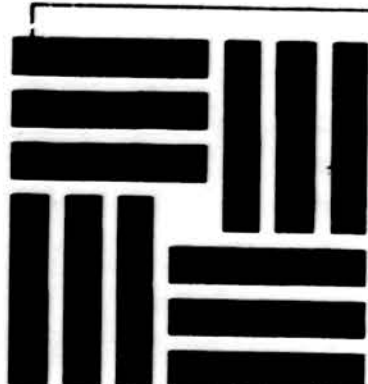
Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje,
Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skublems siuntiniams: AIR CARGO
Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamė išskvietimus.
Parsilunčiame pinigų doleriais.

Viso paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Jogailos 9/1,
2001 Vilnius,
Lietuva

Banko filialai:

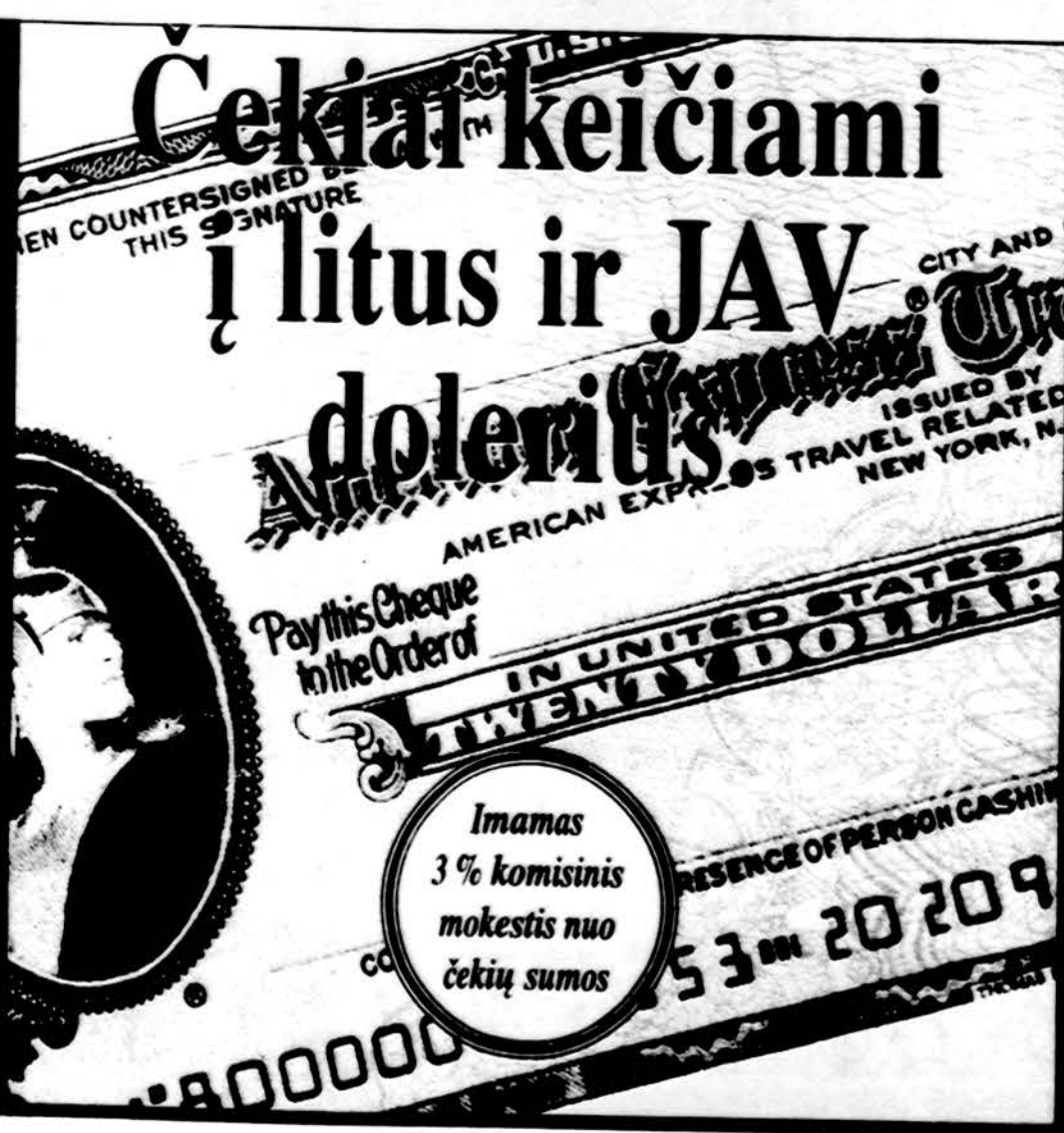
- ☐ Kęstučio 38, Kaunas
- ☐ Dabintos 3, Druskininkai
- ☐ Respublikos 36, Panevėžys
- ☐ Sukilėlių 12, Klaipėda
- ☐ Stoties 7a, Šiauliai

Ponios ir ponai!

Ruošiatės į Lietuvą,
į Pasaulio lietuvių
dainų šventę?

Turite American
Express kelionės
čekių ir norėsite be
vargų iškeisti juos
į grynus pinigus?

Jums padės
Bankas HERMIS!

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

1994, birželio 13 d.

PLB VALDYBOS PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Pastarosiomis dienomis išėjimo pasklido žinios, kad Mokslo ir enciklopedijų leidykla Vilniuje, išleidusi „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ pirmąją knygą „Lietuvos gyventojų tremimai 1941, 1944-1945 m. – Dokumentų rinkinys“, tą patį dokumentų rinkinį ketina leisti originalia rusų kalba.

Kaip visuomenei jau pranešta, PLB valdyba sustabdė pirmosios knygos platinimą ir ruošia jos pataisymą. Susitarus su Lietuvos istorijos institutu, su kuriuo kartu buvo išleista pirmoji knyga, sustabdytas leidimas originalia rusų kalba ir nepradėtas jį vertimas į anglų bei kitas kalbas.

Leidimo rusų kalba sustabdymas pakartotina yra užtikrintas Lietuvos Istorijos instituto direktoriaus prof. dr. A. Tylos, kurio žinioje yra šis dokumentų rinkinio originalas.

PLB valdyba: Bronius Nainys, Rimas Česonis, Vacys Garbonkus, Kostas Dočkus, Vytautas Kamantas, dr. Petras Kisielius, Baniūtė Kronienė, Milda Lenkauskienė, Paulius Mickus, dr. Vitalija Vasaitienė.

Koncertai Čikagos paežerės Grant Parke prasideda birželio 18 d. ir tęsis iki rugpjūčio 26 d. Šiemet suka 60 metų nuo šių koncertų įsteigimo, todėl numatomi ypaci aukšto lygio muzikos festivaliai. Koncertai vyksta atvirame ore ir jokio mokesčio publikai nėra. Norint daugiau informaciją apie programas, galima skambinti tel. 312-819-0614.

Kai mamos ir tėvai rūpinasi savo vaikų lietuvišku švietimu nuo pat mažens, jie pasistengia, kad vaikai lankytų Montessori lietuviškas mokyklėles. Tai daro ir Ina Lunckienė, leidama sūnų Antaną ir „Žiburėlį“.

Nuotr. I. Senkevičienės

x Lithuanian Mercy Lift nuosirdžiai dėkoja ponams S. G. Czerwinski už \$250 auką. Ponų Czerwinski nuolatine parama padeda LML testui pradėti darbus.

(sk)

x A. A. Stasio Matučio atminimui Alė ir Vytas Maciūnas paaugojo \$25 Lithuanian Mercy Lift. LML nuosirdžiai dėkoja už auką.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teise

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Čikagos studentai ateitininkai kviečia jaunimą atsilankyti į šį šeštadienį, birželio 18 d., jų rengiama šeimos šventė. Pradėsime 6:30 val. vak. dalyvavimu šv. Mišiose Palaiminto Jurgio Matulio misijos koplyčioje, Lemonte. Po Mišių šventę tęsime Lietuvių centre. Visi laukiami.

Jau sekmadienis nebetoli.

Ar išsigijote bilietus į „Mažąją tautinių šokių šventę“, kuri įvyks ateinantį sekmadienį, birželio 19 d., 3 val. popiet Jau-nimo centre? Šimtas šokėjų iš septynių, Čikagoje ir apylinkėse veikiančių, tautinių šokių grupių atliks programą, o visas pelnas skiriamas dienraščio „Draugo“ leidimui. Vasaros „sausros“ visuomet skaudžiai paliečia ir „Draugą“, aukų srovelei išsenkant. Koncertas yra gera proga papildyti kasdieninių išlaidų išdą. Atvykite, pasigrožėkite šokėjais, paremkite savo dienraštį! Bilietų dar yra „Drauge“ ir Vaznelių prekyboje.

Lietuvių gydytojų suvažiavimas, š.m. rugsėjo 3 ir 4 d. turės vykti Lietuvių centre, Lemonte, dėl susidėjusių priežasčių nukeliamas į ateinančių metų Memorial dienos savaitę. Tikslus laikas ir vieta bus paskelbtas spaudoje ir įrašytas į renginių kalendorių „Drauge“.

Lemonto apylinkės laikraštis, „Lemont Reporter“ birželio 8 d. laidoje rašo, kad Pasaulio lietuvių centras pagaliau „įsijungė į populiariausių lėšų telkimo būdą“ – pradėjo nuolatinius, kas trečiadienį vykstančius, Bingo žaidimus. Centrai reikėjo net penkerius metus laukti specialaus valdžios leidimo, bet dabar jau viskas sutvarkyta. Tikimasi, kad ir kiau-rų centro stogą padės uždegti „Bingo kortelės“. Pirmąjį trečiadienį, pagal straipsnelio autorę Jean Blum, Bingo žaidimas į centrą sutraukė apie 450 žmonių.

Mokytojų studijų savaitės dalyvių sveiku maitinimu rūpinis ilgametė kulinarė Ona Norvilienė su savo padėjėjomis. Mokytojų studijų savaitė vyks liepos 17-25 d. Studijų savaitę vadovaus Angelė Kraujytė-Bailey ir Jūratė Krokūtė-Stirbienė. Registruoti tel. (708) 598-8331 (Vida). Mokytojų studijų savaitę ruošia JAV LB švietimo taryba, kuriai pirminkauja Regina Kučienė.

Jurgis Dumbrys, Fairview Park Ohio, neseniai paminėjęs savo mirusios žmonelės 3 metų sukaktį, a. a. Barboros atminčiai paaugojo 123 dolerius, kurie susidarė apmokėjus saskaitą. Nuosirdus aciū už auką.

Erika Jokubauskaitė, šiais metais baigusi McAuley aukštesniąją mokyklą, gražiai aprašyta Lemonto apylinkės laikraštyje „Lemont Reporter“ (birželio 9 d., „Our Neighborhood“ skiltyje). Rašoma, kad ji yra talentinga menininkė ir jau lankiusi Čikagos Meno institute piešimo pamokas, išsigijusi septynis kolegijos kreditus. Apie Eriką buvo rašyta ir „Drauge“, supažindinant su lietuvišiais abiturientais, kuriems pagerbti pokylis buvo ruoštas Pasaulio lietuvių centre. Jos tėvai – Petras ir Virginija Jokubauskai, veiklūs Lithuanian Mercy Lift organizacijos nariai, o taip pat, ypač Petras Jokubauskas, skautų sąjungoje. Straipsnyje pažymėta, kad Erika yra lietuvaite ir šią vasarą ruošiasi aplankyti Lietuvą, kur dalyvaus, liepos mėn. vykstančioje, Pasaulio lietuvių dainų šventėje.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 66th Place, Chicago, IL 60629

Fervynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrimu

SKAUDŲ PRISIMINIMAI

Žmonės mėgsta prisiminti maloniai praleistas dienas, džiaugsmingus įvykius ar smagias sukaiktis. Tie prisiminimai pakelia nuotaiką ir veide šypsni.

Tatiau yra prisiminimų, kuriuos žmonės vengia prisiminti. Jie sukelia skausmą širdyje ir ašaras akyse. Tai liūdni gyvenimo prisiminimai, be kurių neapsieinama. Liūdna, kai atskirus asmenis pasiekia nelaimės, dar liūdniau ir skaudžia, kai tokios nelaimės ištinka tautą, valstybę, tūkstančius ar šimtus tūkstančių žmonių. Tokias baisias dienas pergyveno Lietuva, kai rusų komunistų kariuomenė užėmė Lietuvą ir penkiasdešimt metų kankino žmones. Tiems prisiminimams yra skirta birželio 14-15 diena. Tiems liūdnams įvykiams aprašyti reikėtų tūkstančių knygų. Gal kas nors jas ir parašys, kad jaunimas prisimintų savo senelių, tėvelių ir giminių skaudų likimą. Tie įvykiai jau praėityje, mes niekuo negalime jiems padėti, tačiau galime iš jų pasimokyti, kad žmonės be Dievo yra žiauresni už plėšriausius žvėris. Reikia visais galimais būdais vengti bedievybės, save auklėti, kad būtumėte gyvenime gerais žmonėmis. Blogų pavyzdžių netrūksta TV ekranuose, spaudoje ir radijo bangomis. Reikia kovoti prieš juos ir ieškoti gyvenime gražių ir kilnių pasireiškimų. Pasimelskite už nukankintuosius ir siekite visko, kas gražu ir kilnu.

Redaktorius

LIETUVOS GENOCIDAS

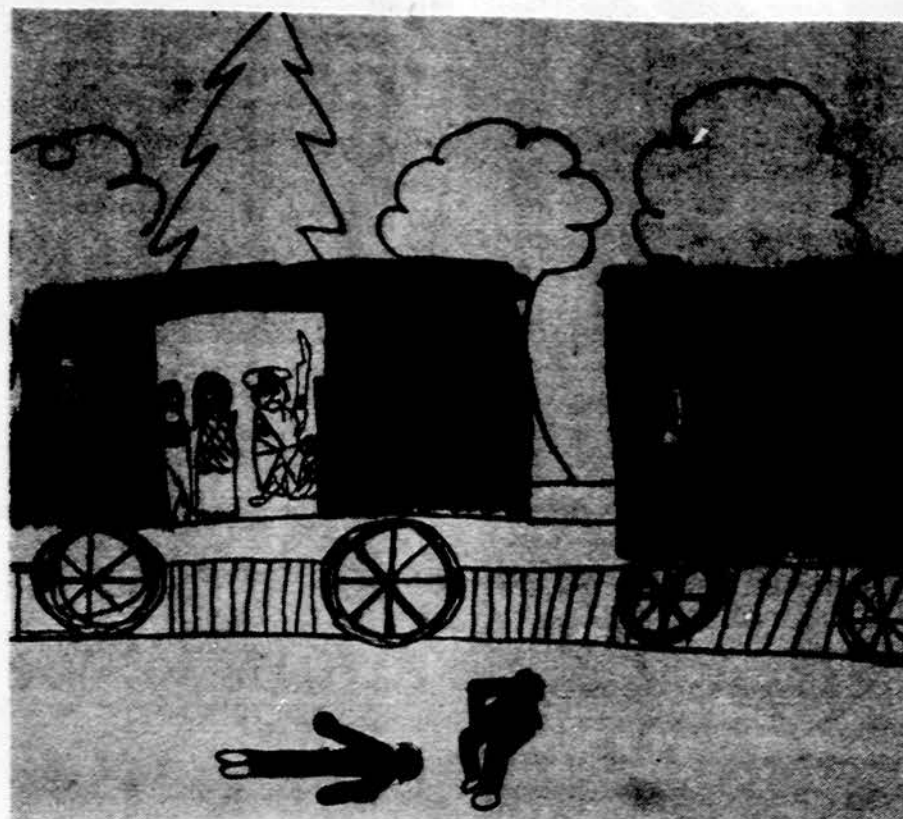
Kai rusai užėmė Lietuvą, jie nutarė sunaikinti tą kraštą. Jie nutarė ištremti ko daugiausiai lietuvių iš Lietuvos į Sibirą. Tą darbą pradėjo 1941 metų birželio 14-15 d. Pirmiausia išvežė Lietuvos veikėjus, karo vadus, teisėjus, gydytojus, mokytojus, studentus, ūkininkus... „Baisiojo Birželio“ metu iš Lietuvos ištremė daugiau negu 30,000 lietuvių. Jūs išvežė 871 vagonais. Daug žmonių mirė vagonuose, dar daugiau Sibire. Ten gavo mažai ir blogą maistą. Labai blogose patalpose turėjo gyventi ir sunkiai dirbti. Neturėjo šiltų drabužių ir gydytojų priežiūros.

Marius Hauser, Bostono lit. m-las mokiny

Aleksa Slapkytė ir Inga Milo, su Žiburėlio mokyklės auklėtiniais nuvykusios į gyvulių ūkį, susitiko (gal akiraidantį?) paršiuką...

Nuotr. Rūtos Milo

„Baisusis Birželis“

Piešė Marius Hauser Bostono lit. m-las mokiny

KAS PASAKYS

Tėvų sodžių snaigės žydi, varškė dangstos žemė. Ar dar vis vargelis lydi mano tėčio namą?

Ar turiu vilties tikėtis namų slenkstį rasti? Ar įstengs ten tėčio tėtis vargelius iškeisti?

Ar dar bus daržely rūtos po tiek metų žalios? Ką dainuos laukuos sesutės – džiaugsmą ar nedalią?

Ar žydės tenai alyvos ir taip baltos ievos? Ar dar dėdė sveikas, gyvas suks dalgelę pievoj?

Neatsako man nė vienas, – paslapties pavydi. Tik žinau, ten rūšios dienos sniegulelėm žydi...

Laimutis B. Švalkus

LIETUVOS NELAIMĖS

Aš žinau, kad rusai vežė visokius lietuvius į Sibirą. Buvo labai baisu. Žmonės sušalo ir mirė. Jie turėjo sunkiai dirbti ir beveik negavo maisto. Rusai-komunistai išskyrė šeimas. Žiauriai mušdavo žmones. Buvo labai blogai lietuviams, kai rusai-komunistai užėmė Lietuvą. Visi laukė laisvės, pagaliau ta diena atėjo.

Angelika Kasakaitė, Bostono lit. m-las mokinė

KANKLĖS (Legenda)

Didžiojoje valdovo menėje (salėje), pačioje garbingiausioje vietoje, prie sosto, kabojo (buvo pakabinta) kažkokia dėžutė. Ne auksinti ragai, ne ietys ir kardai, kaip dera (tinka) šaunių riterių dvarui, bet niekam nereikalinga dėžė, sena, pageltusi. Tai stebino kiekvieną svečią. Jie nusišypsodavo, mintyse nupeikdavo pilį ir visą kraštą. Susėdus už stalo ir paragavus mėsos, menėn įžengdavo augalotas vyras, kurio barzda ir plaukai buvo balti, lyg viena balta pusnis. Jis praeidavo pro svečius ir, sustojęs prie sosto, nusikabindavo tą keistą dėžutę. Atsisėdavo į krėslą (kėdę) ir paliesdavo pirštais. Suskambėdavo stygos.

Lyg maloniam pasveikinimui išbūdę (pabūdę), jos dūžėjo tyliai pagaudamos visų dėmesį. Dabar svečiai žinojo, kad tai kanklės, kad jomis skambina pilies vaidila. Susimąstę, kaip riteriams dera (tinka), jie stebėdavo baltąjį dainių, kuris išdūsdavo, pakeleis galva, žiūrėdavo pro menės langus.

Vaidila po valandėlės pradėdavo giesmę apie senovės laikus, apie savo tautą, kaip ji keliavo giriomis, kaip išėjosi ežerų pakrantėse, kaip kūrė ugnis šventuose ažuolynuose. Svečiai jau gailėjosi ankstesnių savo minčių apie tą dėžutę-kanklę. Ir kaip jos skamba! Kaip atliepia (pritaria) senovės dainai!

Paulius Jurkus

(Bus daugiau)

SPĖKITE

1. Bėga bėga ir niekados neišbėga.
2. Nupjauk man galvą, išimk širdį, duok (leisk) kalbėti.
3. Stovi berniukas su mediniu švarku, kur nosim pabraukia, ten žymė lieka.
4. Margas paukštelis viso pasaulio naujienas nešioja.
5. Dundutis dunda po vandeniniu tiltu.

Praėjusios savaitės mįslių atsakymai

1. Vėjas ir rasa. 2. Upė. 3. Rasa. 4. Lėdas. 5. Ugnis krosnyje.

– Ar gali kiškis vilko kėdę užimti?
– Tik tuo atveju, kai liūto kėdėje asilas sėdi.

GALVOSŪKIO NR. 151 ATSAKYMAS

Mokinys, sumokėjęs už plunksnas, gavo 8 centus gražus.

GALVOSŪKIO NR. 152 ATSAKYMAI

Atominių bombų sprogdimai sudaro didžiausią radioaktyvumo pavojų. Tai kas gi yra radioaktyvumas ir kodėl jis kenksmingas žmogui? Pradėkime nuo atomo. Kiekvienas atomas yra sudarytas panašiai, kaip saulės sistema. Vietoje saulės, čia yra branduolys (nucleus), vietoje planetų – elektronai, besisukantys apie branduolį, sudaryti iš teigiamai pakrautų dalelių. Radioaktyvumas pasireiškia, kai kokia nors priežastis ištinka atomą. Tada atomas išleidžia vieną ar daugiau dalelių iš branduolio. Su tomis dalelėmis išeina ir energija spinduliavimo formoje (gama spinduliai). Kai kurie elementai yra natūraliai radioaktyvūs, jie nuolat iškrauna daleles. Kai dalis išmeta, elementas pasikeičia. Pvz. radas (radium) yra natūraliai radioaktyvus. Išsijuntę dalelės virsta švinu. Mokslininkai išmoko dirbtinai pagaminti radioaktyvumą „bombarduojant“ atomus, tą darbą atlieka atomo skaldymo mašinos. Suskaldžius atomą, gaunama labai dideli energijos šaltiniai. Jie naudojami elektros gamybai ir kitiems reikalingams. Atomą suskaldžius, išsijuntę dalelės, pasiekusios kitus atomus, sudaro naujus cheminius reiškinius, naujus elementus. Jei tos dalelės pasiekia žmogaus gyvas ląsteles, jas pakeičia kitomis. Gali sudeginti žmogaus odą, sunaikinti raudonuosius kraujo raudulius, geras ląsteles gali padaryti vėžio ląstelėmis ir panašiai. Kai mažai radioaktyvių medžiagų ore, mažai kenkia, kai daug – sunku apsisaugoti. Darbininkai, dirbantys prie atomo skaldymo, naudoja specialius drabužius, kurie nepatogūs kasdieniniam gyvenimui. Taigi radioaktyvumas yra kenksmingas žmogui, jei jis nėra izoliuotas.

GALVOSŪKIO NR. 153 ATSAKYMAI

1. Paminklą „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ 1919 m. sukūrė skulptorius Juozas Zikaras (A. P. Savickių Laisvės paminklo kūrėjas, Panevėžys, 1991 m.). 2. J. Zikarui kuriant „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ paminklą Kaune, pozavo Marija Ramanauskaitė Statkevičienė. Ji anuomet, 1921 m., buvo ką tik perėjusi į penktąją Panevėžio gimnazijos klasę. 3. Lietuvos Laisvės statulą sukūrė dail. skulptorius J. Zikaras. Iš bronzos ji vėliau buvo nuliedinta. Vokietijoje, Berlyne. 4. Skulptorius J. Zikaras, kurdamas Lietuvos Laisvės statulą ir idealizuodamas antikinio meno pavyzdžius, pasirinko laisvės simboliu sparnuotą moterį – graikų Pergalės deivę Nikę, kurią romėnai vadindavo „Victoria“. 5. Skulptoriui J. Zikarui, kuriant Lietuvos Laisvės statulą, pozavo jo žmona rokiškietė A. Tubelytė-Zikariene ir panevėžietė E. Jasinskaitė.

GALVOSŪKIO NR. 155 ATSAKYMAS

Panašios Lincolno galvos yra pažymėtos numeriais 3 ir 6.

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui – yra lietuvių laidas ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.